

Predmet C-544/19

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

9. srpnja 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Administrativen sad Blagoevgrad (Bugarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

5. srpnja 2019.

Žalitelj u kasacijskom postupku:

ECOTEX BULGARIA EOOD

Druga stranka u kasacijskom postupku:

Teritorialna direkcija na Nacionalnata agencija za prihodite, Sofia

Predmet glavnog postupka

Kasacijski postupak zbog upravne kazne – financijske sankcije – izrečene žalitelju u kasacijskom postupku zbog povrede ograničenja gotovinskog plaćanja u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom 1. Zakona za ograničavanje na plashtaniyata v broi (Zakon o ograničavanju gotovinskih plaćanja).

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku: članak 267. točke (a) i (b) UFEU-a.

Zahtjev za tumačenje: članka 63. UFEU-a; članka 49. stavka 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima; Direktive (EU) 2015/849: uvodne izjave 6., članka 2. stavka 1., članaka 4. i 5., članka 58. stavka 1. i članka 60. stavka 4.

Prethodna pitanja

Prvo pitanje:

Treba li članak 63. UFEU-a tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, prema kojem se plaćanja u tuzemstvu čiji je iznos 10 000 leva (BGN) ili veći mogu izvršiti samo prijenosom ili uplatom na račun za plaćanje te kojim se ograničavaju gotovinska plaćanja dividendi iz neraspodijeljene dobiti čiji je iznos 10 000 leva (BGN) ili veći? Ako se taj propis ne protivi članku 63. UFEU-a: je li takvo ograničenje opravdano ciljevima Direktive (EU) 2015/849?

Drugo pitanje:

Treba li članak 2. stavak 1. Direktive (EU) 2015/849, uzimajući u obzir uvodnu izjavu 6. i njezine članke 4. i 5., tumačiti na način da mu se ne protivi opći nacionalni propis poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku prema kojem se plaćanja u tuzemstvu čiji je iznos 10 000 BGN ili veći mogu izvršiti samo prijenosom ili uplatom na račun za plaćanje prema kojem nije važna osoba i razlog gotovinskog plaćanja i pritom istodobno obuhvaća sva gotovinska plaćanja između fizičkih i pravnih osoba?

1) U slučaju potvrdnog odgovora na to pitanje: dopušta li članak 2. stavak 1. točka 3. podtočka (e) Direktive (EU) 2015/849, uzimajući u obzir uvodnu izjavu 6. i njezine članke 4. i 5., državama članicama da u nacionalnom propisu poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku predvide dodatna opća ograničenja gotovinskih plaćanja u tuzemstvu zbog kojih se gotovinska plaćanja u tuzemstvu čiji je iznos 10 000 BGN ili veći mogu izvršiti samo prijenosom ili uplatom na račun za plaćanje, ako je razlog za gotovinsko plaćanje „neraspodijeljena dobit“ (dividende)?

2) U slučaju potvrdnog odgovora na to pitanje: dopušta li članak 2. stavak 1. točka 3. podtočka (e) Direktive (EU) 2015/849, uzimajući u obzir uvodnu izjavu 6. i njezin članak 5., državama članicama da u nacionalnom propisu poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku predvide ograničenja gotovinskih plaćanja zbog kojih se gotovinska plaćanja u tuzemstvu čiji je iznos 10 000 BGN ili veći mogu izvršiti samo prijenosom ili uplatom na račun za plaćanje, ako je granična vrijednost manja od 10 000 eura?

Treće pitanje:

Treba li članak 58. stavak 1. i članak 60. stavak 4. Direktive (EU) 2015/849, uzimajući u obzir članak 49. stavak 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, kojim se propisuje fiksni iznos upravnih sankcija za povredu ograničenja gotovinskih plaćanja te ne dopušta različito odmjeravanje kojim bi se uzele u obzir konkretne relevantne okolnosti?

1) U slučaju odgovora na način da se članku 58. stavku 1. i članku 60. stavku 4. Direktive (EU) 2015/849, uzimajući u obzir članak 49. stavak 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, ne protivi nacionalni propis poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku kojim se propisuje fiksni iznos upravnih sankcija za

povrede ograničenja gotovinskih plaćanja, treba li članak 58. i članak 60. stavak 4. Direktive (EU) 2015/849, imajući u vidu načelo djelotvornosti i pravo na djelotvoran pravni lijek u skladu s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku kojim se ograničava sudski nadzor ako se tim propisom ne dopušta da sud u slučaju žalbe (protiv izrečene sankcije) utvrdi upravnu sankciju za povrede ograničenje gotovinskih plaćanja ispod predviđenog minimalnog iznosa koja je primjerena s obzirom na konkretne relevantne okolnosti?

Navedene odredbe prava Unije i sudska praksa

Članak 63. UFEU-a; članak 47. i članak 49. stavak 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima; članak 1. Direktive Vijeća 88/361/EEZ od 24. lipnja 1988. za provedbu članka 67. Ugovora; uvodne izjave 6., 22. i 65. i članci 2., 4., 5., 58. i 60. Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ

Navedeni nacionalni propisi:

Članci 112., 123., 133., 135. do 137. i 147. Targovski zakon (Zakon o trgovini, u daljnjem tekstu: TZ); članci 1. do 3., 5. i 6. Zakona za ograničavanje na plashtaniyata v broi (Zakon o ograničavanju gotovinskih plaćanja, ZOPB); članak 27. stavci 1. i 5., članak 28. točka (a), članak 63. stavak 1. i članak 83. Zakon za administrativnite narusheniya i nakazaniya (Zakon o upravnim prekršajima i kaznama, ZANN); članak 208., članak 218. stavak 2. i članak 223. Administrativno-protsesualen kodeks (Zakon o upravnom postupku, APK)

Kratki prikaz činjenica i postupka

- 1 Žalitelj u kasacijskom postupku je društvo s ograničenom odgovornošću bugarskog prava koje ima jednog člana sa sjedištem u Petriču u Bugarskoj koje posluje u sektoru veleprodaje. Jedini član društva i direktor je grčki državljanin s prebivalištem u Grčkoj.
- 2 U sjedištu društva održana je 14. ožujka 2018. glavna skupština na kojoj je odlučeno da se jedinom članu društva isplate dividende u ukupnom iznosu od 100 000 BGN. Navedeni iznos je neraspodijeljena dobit koja se oporezuje porezom na dobit. Odlučeno je da se iznos iz blagajne društva isplati u obrocima u gotovini.

- 3 Na temelju te odluke društvo je u ožujku 2018. jedinom članu društva u gotovini isplatilo iznos od 95 000 BGN, podijeljeno u devet plaćanja od 10 000 BGN i jedno plaćanje od 5000 BGN, za što su izdani odgovarajući nalozi za plaćanje za izdatke.
- 4 Predmet glavnog postupka je jedno od tih gotovinskih plaćanja koje je izvršeno 14. ožujka 2018. u iznosu od 10 000 BGN. Činjenica da se taj iznos sastoji od isplaćenih dividendi radi provedbe gore navedene odluke glavne skupštine društva među strankama nije sporna te na temelju činjenica utvrđenih u postupku nije dio spora.
- 5 Tijekom poreznog nadzora u društvu Ecotex Bulgaria EOOD utvrđeno je da svako od tih gotovinskih plaćanja u iznosu od 10 000 BGN povreda zabrane gotovinskih plaćanja čiji je „iznos 10 000 BGN ili veći” iz članka 3. stavka 1. točke 1. ZOPB-a.
- 6 Teritorialna direkcija na Nationalna agencija za prihode Sofia (Područna direkcija u Sofiji Nacionalne agencije za prihode) odbila je prigovore društva koji su se temeljili na postojanju „manje ozbiljnog slučaja”, te je za svako od tih plaćanja odredila financijsku sankciju koja je predviđena u članku 5. stavku 1. ZOPB-a u visini od 50 % ukupne vrijednosti svakog plaćanja, koja u slučaju plaćanja o kojem je riječ u glavnom postupku iznosi 5000 BGN.
- 7 Društvo Ecotex Bulgaria EOOD osporavalo je rješenje o novčanoj kazni u odnosu na plaćanje o kojem je riječ u glavnom postupku pred nadležnim Rajonen sadom (Općinski sud) koji je u potpunosti potvrdio rješenje.
- 8 Rajonen sad (Općinski sud) je polazio od toga da gotovinsko plaćanje izvršeno 14. ožujka 2018. u iznosu od 10 000 BGN koji je dio isplaćenih dividendi ispunjava značajke povrede u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom 1. ZOPB-a. U nedostatku pravne definicije pojma „plaćanje” u smislu ZOPB-a, taj je sud pretpostavio da taj pojam obuhvaća „svaku transakciju s novcem”, neovisno o tomu je li riječ o protučinidbi.
- 9 Rajonen sad (Općinski sud) je u vezi s financijskom sankcijom pretpostavio da nema pravnih osnova za njezinu izmjenu (umanjenje). Kao obrazloženje je naveo da je vezan fiksnim iznosom iz članka 5. stavka 1. ZOPB-a, naime, 50 % iznosa gotovinskog plaćanja, i zabranom iz članka 27. stavka 5. ZANN-a da sankciju utvrdi ispod minimalnog iznosa predviđenog posebnim propisom članka 5. stavka 1. ZOPB-a.
- 10 Rajonen sad (Općinski sud) odbio je zahtjev u skladu s člankom 28. ZANN-a da se počinitelja povrede oslobodi upravno-kaznene odgovornosti zbog postojanja „manje ozbiljnog slučaja” s obrazloženjem da se povreda u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom 1. ZOPB-a ne razlikuje od uobičajenog te da nije „manje ozbiljna”.

- 11 Ecotex Bulgaria EOOD pobijao je odluku Rajonen sada (Općinski sud) žalbom u kasacijskom postupku pred sudom koji je uputio zahtjev koji mora donijeti konačnu odluku o sporu.

Bitni argumenti stranaka glavnog postupka

- 12 Žalitelj u kasacijskom postupku navodi da pravo na udio u dobiti društva (pravo na dividendu) nije pravni posao ili ugovor s protučinidbom te da nije obuhvaćeno pojmom „plaćanje” u smislu članka 3. stavka 1. točke 1. ZOPB-a.
- 13 Također upućuje na činjenicu da gotovinsko plaćanje iznosa od 10 000 BGN izvršeno 14. ožujka 2018. premašuje ograničenje u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom 1. ZOPB-a samo za iznos od 0,01 BGN, zbog čega je financijska sankcija u iznosu od 50 % ukupnog iznosa izvršenog plaćanja, koja u ovom slučaju iznosi 5000 BG, neproporcionalna sankcija.
- 14 Žalitelj u kasacijskom postupku smatra da odredba članka 3. stavka 1. točke 1. ZOPB-a obuhvaća sva gotovinska plaćanja, uključujući plaćanja udjela u neraspodijeljenoj dobiti (dividende) osim ako ne potpadaju pod zakonske iznimke u skladu s člankom 2. ZOPB-a.
- 15 Također upućuje na to da pojam „plaćanje” u smislu članka 3. stavka 1. točke 1. ZOPB-a obuhvaća svaku transakciju s novcem, neovisno o tomu ima li ugovornu ili izvanugovornu osnovu; uključiti treba i odnos koji proizlazi iz držanja udjela u društvu.

Kratki pregled razloga zahtjeva za prethodnu odluku

- 16 Zakon za ograničavanje na plashtaniyata v broi (Zakon o ograničavanju gotovinskih plaćanja, ZOPB) donesen je kao mjera za provedbu Direktive 2005/60/EZ koja je stavljena izvan snage te se navodi kao nacionalna provedbena mjera za Direktivu (EU) 2015/849 pod brojem 11. u sljedećoj obavijesti: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/NIM/?uri=CELEX:32015L0849>.
- 17 U ovom slučaju primjenjuje se odredba članka 3. stavka 1. točke 1. ZOPB-a koju valja tumačiti u duhu i smislu odgovarajućeg prava Unije (vidjeti presudu od 10. travnja 1984., von Colson i Kamann, 14/83, EU:C:1984:153) i konkretno s obzirom na članak 63. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i odredbe Direktive (EU) 2015/849.
- 18 Kako bi se osiguralo ispunjenje obveze tumačenja nacionalnih propisa u skladu s pravom [Unije](vidjeti presude od 14. rujna 2000., Collino i Chiappero, C-343/98, EU:C:2000:441, t. 23., od 19. travnja 2007., Farrell, C-356/05, EU:C:2007:229, t. 40., i od 24. siječnja 2012., Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, t. 39.), nacionalni sudovi čine sve što je u njihovoj nadležnosti, uzimajući u obzir cjelokupno nacionalno pravo i primjenjujući metode tumačenja priznate u sudskoj

praksi i doktrini (vidjeti presude od 4. srpnja 2006., Adeneler, C-212/04, EU:C:2006:443, t. 111. i od 24. siječnja 2012., Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, t. 27.).

- 19 U smislu prava Unije kretanje kapitala u osnovnom obliku čini financijsku transakciju pri kojoj nije riječ o plaćanju na temelju drugog poslovnog odnosa. Sud Europske unije utvrdio je da, za razliku od tekućih plaćanja koja su povezana s transakcijama u obliku činidbe i protučinidbe na temelju pravnog posla, „u slučaju kretanja kapitala riječ je o financijskim transakcijama u slučaju kojih se ponajprije radi o ulaganjima ili investicijama predmetnog iznosa, a ne o naknadi za uslugu” (presuda od 31. siječnja 1984., Luisi i Carbone, 286/82 i 26/83, EU:C:1984:35, t. 21.).
- 20 Sud smatra da je primanje dividendi iz dionica i udjela u trgovačkim društvima oblik slobodnog kretanja kapitala (presuda od 6. lipnja 2000., Verkooijen, C-35/98, EU:C:2000:294). Člankom 63. stavkom 1. UFEU-a zabranjena su sva ograničenja kretanja kapitala među državama članicama te između država članica i trećih zemalja, uključujući „mjere koje nerezidente mogu odvratiti od toga da ulažu ili da drže ulaganja u državi članici” (vidjeti presude od 22. siječnja 2009., STEKO Industriemontage, C-377/07, EU:C:2009:29, t. 23. i 24., i od 31. ožujka 2011., Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, t. 30.). Stoga je važno odgovoriti na pitanje je li ograničenje gotovinskih plaćanja u nacionalnom pravu (članak 3. stavak 1. točka 1. ZOPB-a) skriveno ograničenje slobode kretanja kapitala i platnog prometa u smislu članka 63. UFEU-a ako zbog svoje neodređenosti obuhvaća i isplatu dividendi.
- 21 Cilj je Direktive (EU) 2015/849 sprečavanje korištenja financijskog sustava Unije u svrhu pranja novca i financiranja terorizma. U svrhu ostvarivanja ciljeva Direktive utvrđen je katalog zanimanja i djelatnosti koji su obuhvaćeni njezinim područjem primjene pri čemu države članice mogu područje primjene proširiti na druga zanimanja ili kategorije poduzeća uz ona navedena u članku 2. stavku 1. te mogu donijeti niže granične vrijednosti, dodatna opća ograničenja gotovinskog plaćanja i daljnje strože propise.
- 22 U tom kontekstu u pogledu odgovornosti društva valja ispitati je li dopušten opći nacionalni propis koji ograničava gotovinska plaćanja neovisno o tomu jesu li naknada za protučinidbu te obuhvaća li područje primjene Direktive (EU) 2015/849 ograničenja gotovinskih plaćanja udjela u neraspodijeljenoj dobiti u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom 1. ZOPB-a; ako je takav propis dopušten, postavlja se pitanje je li državama članicama prepušteno utvrđivanje granične vrijednosti gotovinskih plaćanja na iznos manji od 10 000 eura.
- 23 U slučaju potvrdnog odgovora valja ispitati u kojoj mjeri je dopuštena nacionalna odredba poput one iz članka 5. stavka 1. ZOPB-a kojom se za sve financijske postupke predviđa financijska sankcija u fiksnom iznosu od „50 % ukupnog opsega izvršenog plaćanja” za pravne osobe, s obzirom na proporcionalnost kazne u skladu s člankom 58. stavkom 1. i okolnosti u skladu s člankom 60. stavkom 4.

Direktive (EU) 2015/849, te povređuje li se tom odredbom načelo djelotvornog sudskoga nadzora, s obzirom na zabranu koja je utvrđena u članku 27. stavku 5. ZANN-a prema kojoj sud ne može umanjiti sankciju ispod minimalnog iznosa iz članka 5. stavka 1. ZOPB-a.

RADNI DOKUMENT